

PROEFTUIN ZELFSTURING

Zelfsturing is loslaten

Presentatie Bouwstenen voor Sociaal
Utrecht, 23 november 2012

Jan Custers, projectleider Proeftuin Zelfsturing

Zelfsturing is toekomstgericht

Als we niets meer verlangen,
Komt het spook van de herhaling in beeld:
***“Dit was de twintigste eeuw,
Wilt u er nog zo een?”***

(Arnold Cornelis)

Gemeenschap en zelfsturing

- Drie actoren: burgers, overheid en maatschappelijke organisaties
- Zelfsturing: gemeenschap werkt aan eigen kwaliteit en identiteit
- Burgers als producent, niet als consument

Driehoek is leidend

Dorp/wijk/burgers

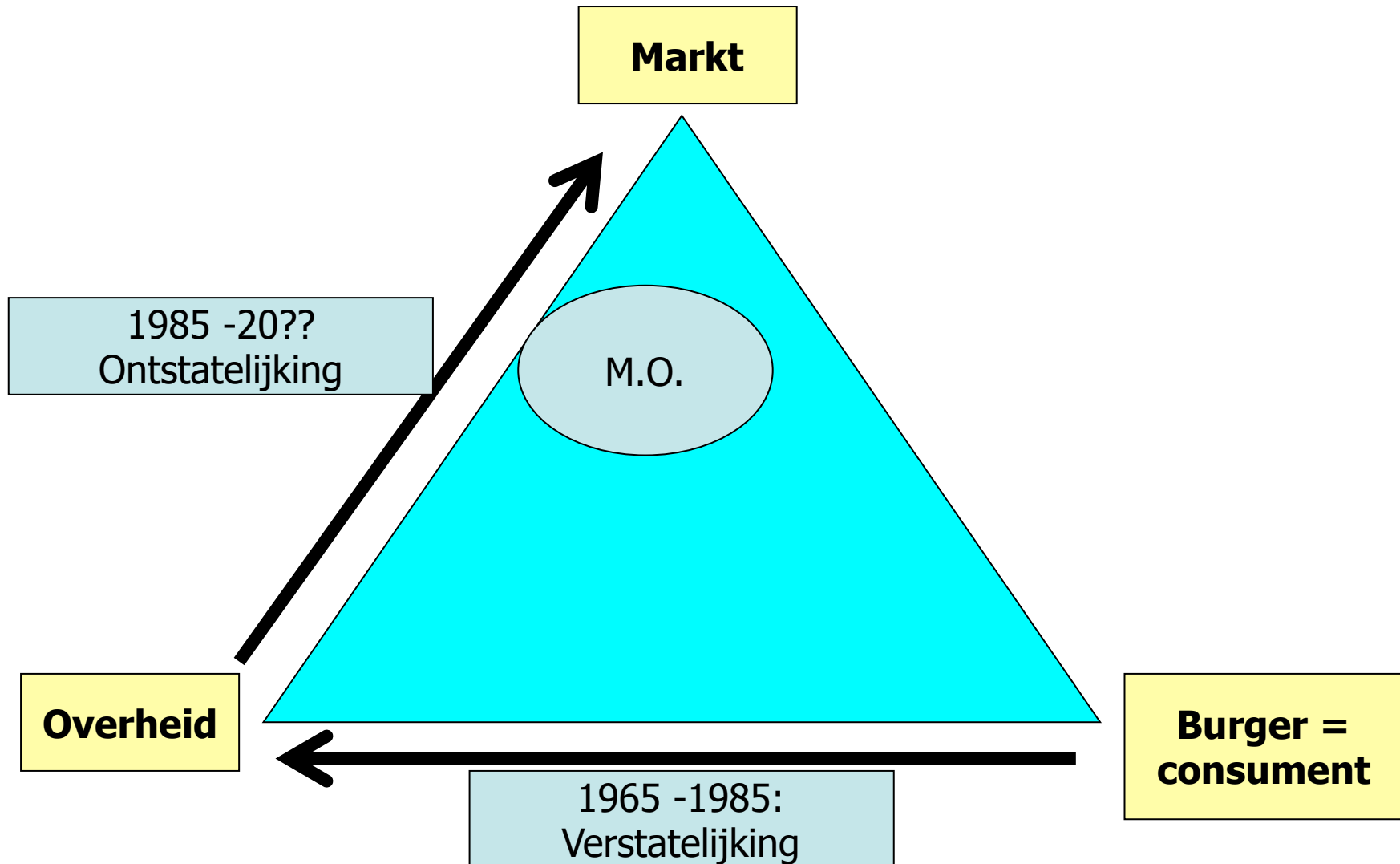
Overheid

Maatschappelijk partners

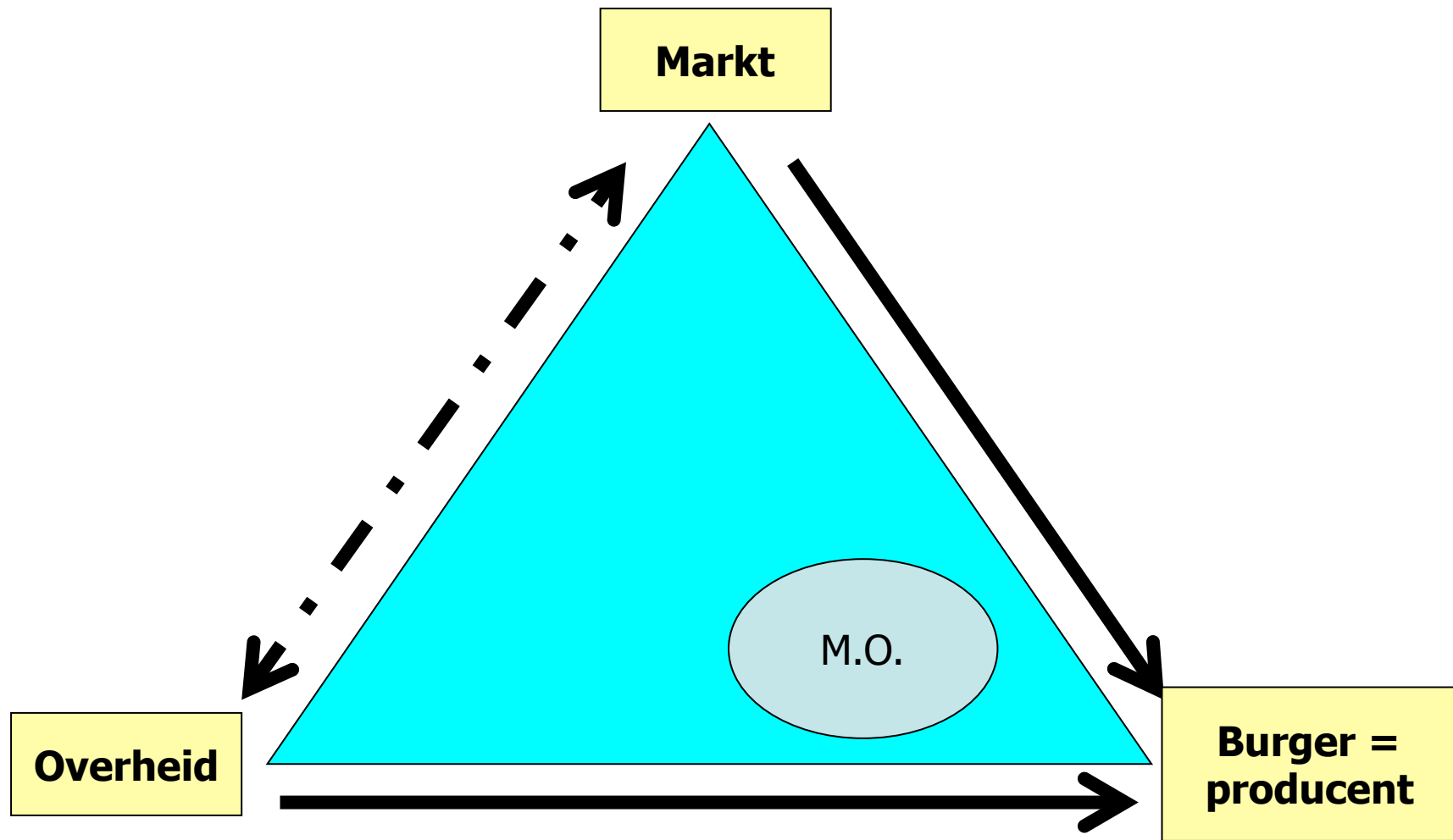

**PROEFTUIN
ZELFSTURING**

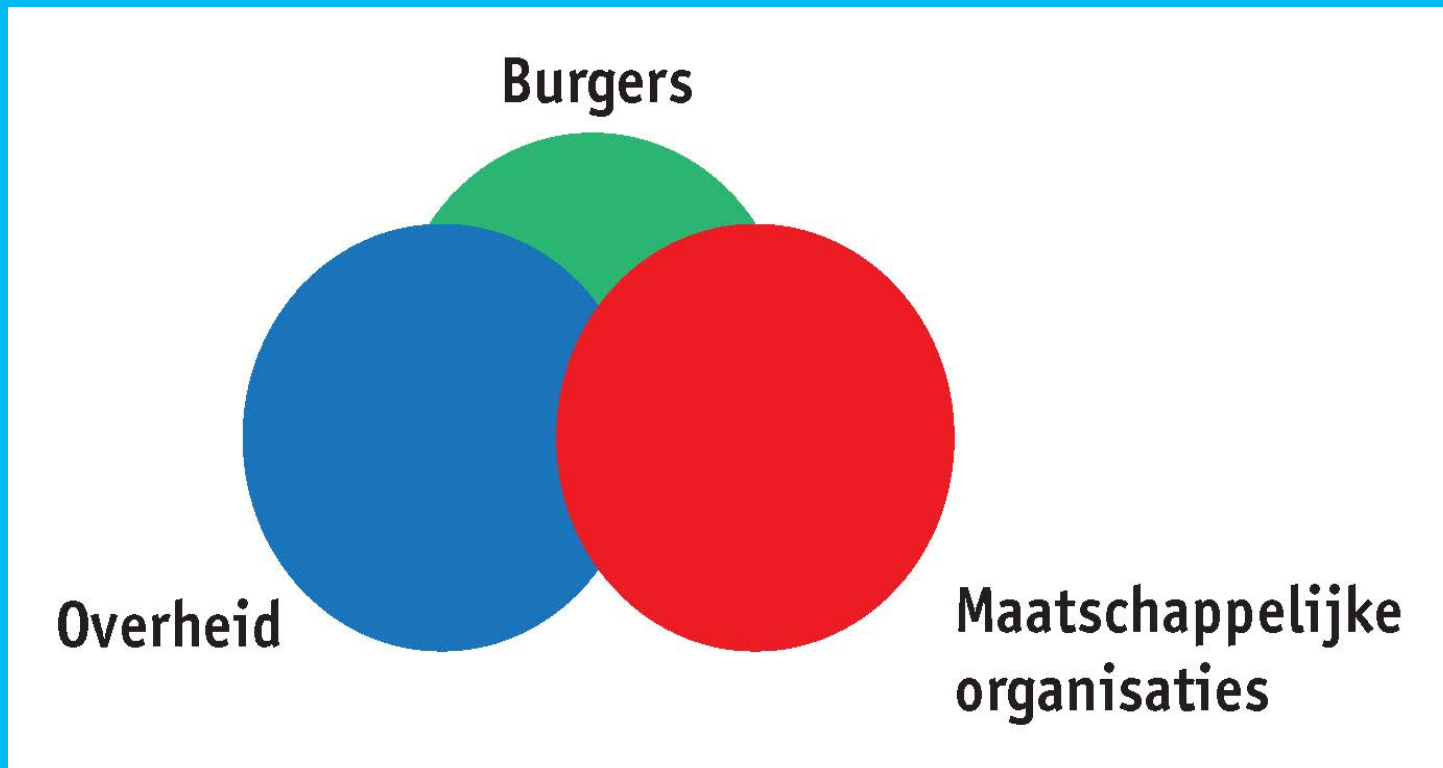
Rolverdeling

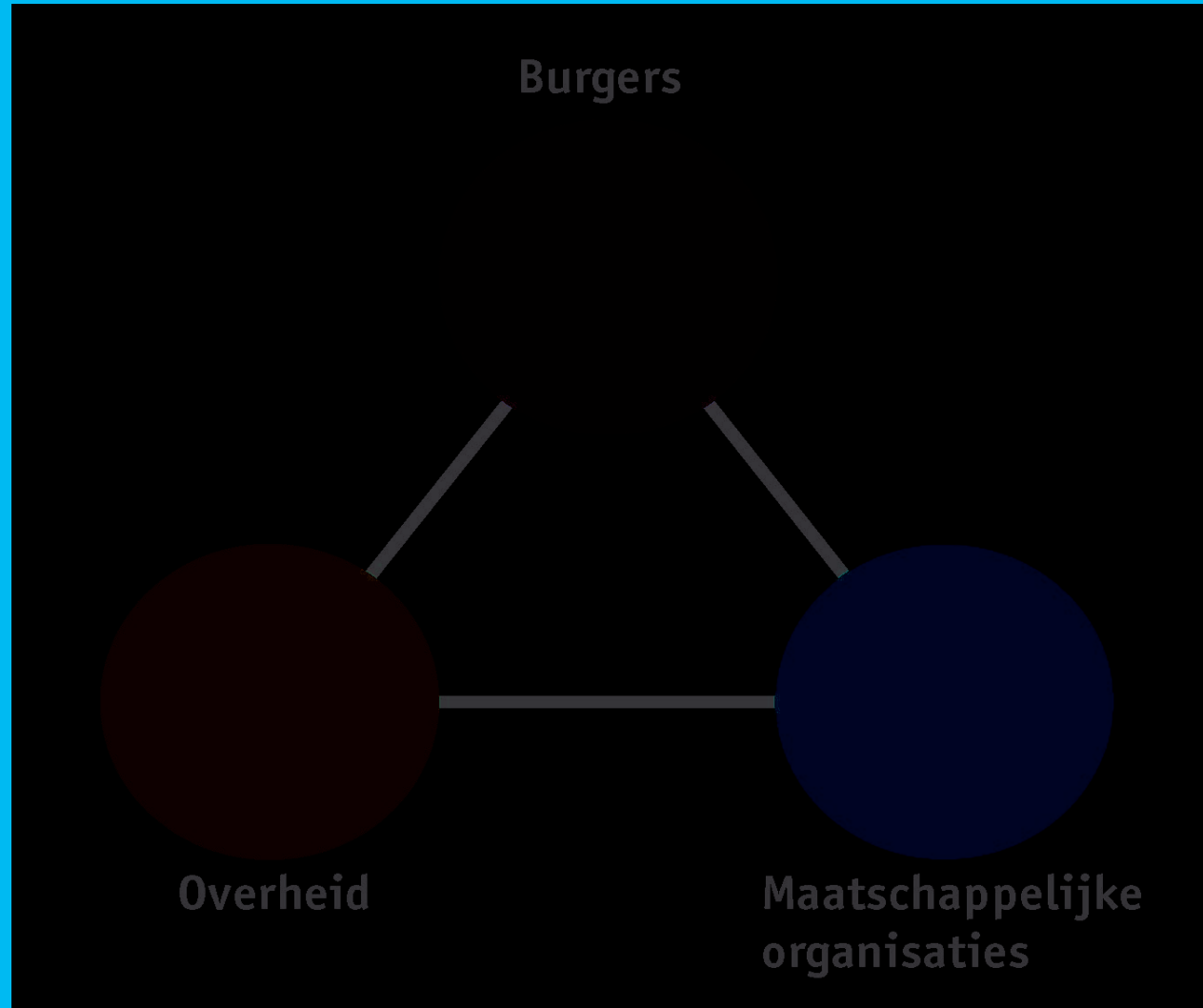
Dus: terug naar de burger

We hebben een geschiedenis

We hebben een toekomst

Burgers of overheid?

Waar ligt het eigenaarschap?	Heb je elkaar nodig?	Samenwerking?	Voorbeelden
Burger is probleemeigenaar	Overheid niet nodig	Burgers doen het	<ul style="list-style-type: none"> - Carnavalswagen bouwen - Straatfeest houden
	Overheid wel nodig	Samenwerking?	<ul style="list-style-type: none"> - Realisatie gemeenschapshuis - Opzetten dorpscrèche
Overheid is probleemeigenaar	Burgers wel nodig		<ul style="list-style-type: none"> - Aanpak verkeersknelpunten - Ontwikkelen toekomstvisie
	Burgers niet nodig	Overheid doet het	<ul style="list-style-type: none"> - Uitgifte paspoorten - Huwelijksvoltrekkingen

Erkenning van eigen leefwereld van burgers

- Eigen leefwereld
- Eigen identiteit
- Zelfsturing en zelfregie/ leefbaarheid en zorg voor elkaar/ gemeenschapsontwikkeling/ vitale gemeenschappen
- Burgerinitiatieven/relatie met de overheid

Burgers vragen om openheid

- Oprechte betrokkenheid
- Contact 'tussen de neuzen', niet 'tussen de oren'
- Regels vooraf blokkeren de communicatie
- Overeenstemming belangrijker dan resultaat

Uitspraken van burgers

- “Gemeente denkt te veel in wat niet kan”
- “Gemeente moet niet alles van ons overnemen”
- “Bij wie moet ik zijn voor wat?”
- “We zijn nooit te oud om te leren”
- “Zelfsturing betekent dat gemeente vooral moet loslaten en ons moet vertrouwen”

Dé burger bestaat niet

- Als onderdaan
- Als lid van de samenleving: rechten en plichten
- Als creatief vakman: kansen voor zelfsturing

De overheid

- Autoritaire overheid
- Regelgestuurde overheid
- Communicatieve overheid

Maatschappelijke organisaties

- Producten en diensten
- Wijkteams
- Communicatieve rol: sociale huisarts van de wijk, opbouwwerk

Kanteling van overheid en maatschappelijke organisaties

- Anders dan over de schutting gooien of bezuinigen
- Erkenning van eigen kracht en identiteit van burgers
- Beroep op het collectieve en 'sociale zelf'
- Start de dialoog in dorpen en wijken

Partnerschap tussen gemeente en maatschappelijke organisaties

- Regievoeren
- Niet starten met juridische kaders
- Waarderen levert meer op dan wantrouwen

Papier is geduldig

- Mentaliteit organisaties moet veranderen
- Bestaand en toekomstig beleid ijken met zelfsturing en zelfregie
- Communicatie intern en extern

Adviezen van burgers

- “Goede communicatie [dialogoog]”
- “Meer persoonlijk contact”
- “Laat betrokkenheid zien”
- “Leg verbindingen tussen initiatieven van burgers”
- “Flexibele opstelling organisatie en gemeente”

Buurtcoöperaties

- Eigen voorzieningen: burgers bepalen koers, beheren en exploiteren
- Wijkonderneming of buurtcoöperatie
- Fysieke en sociale projecten
- Voorbeelden: gemeenschapshuis, dorpsdagvoorziening
- Gebaseerd op kracht van burgernetwerken en verenigingen

Wijkraden en dorpsraden

- Nieuwe bestuurlijke tussenlaag?
- Transitie naar wijk- en dorpsoverleggen noodzakelijk
- Met het gezicht naar de gemeenschap
- Communicatief platform in wijken en dorpen
- Vorm is niet relevant

De burgers zelf

- Van consument naar producent
- Drive én deskundigheid aanwezig
- Vraagt om betrokkenheid en aanmoediging
- Stimuleren om toekomstgericht te denken
- ‘Wat wil ik?’

Lessen in liefde

Wat niet?

- valse liefde
- onmogelijke liefde
- emotionele kloof

- procedurele spinne-
webben

Wat wel?

- ware liefde
[loslaten en vertrouwen]
- betrokkenheid
- waarderen
- van kloof naar klik
- liefdevolle verwaarlozing

Dorp/wijk/burgers

Ware liefde vraagt
om een driehoeksverhouding

Overheid

Maatschappelijk partners

**PROEFTUIN
ZELFSTURING**